

הכתרת

גליון מס' 30

סיון – תמוז

תשס"ז

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם.

תגובות ניתן לשלוח למערכת 'הכתרת'
ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?" (הגר"א קוטלר זצ"ל)

הרה"ג רבי דוד כהן שליט"א

ראש ישיבת חברון

(בכנס החיזוק בירושלים - חשוון תשס"ז)

לא רק מבחינת המעשים אלא מבחינת היסוד של הבית היהודי, היסוד של האם בישראל.

אי אפשר להפריד את עמל התורה של האברכים מהצניעות של האשה. הצניעות היא השלמות של בית של תורה. הבית היהודי, בית של תורה, חיים של תורה, לא ייתכנו אם ל"עזר כנגדו" חסר את יסוד הצניעות. גם נערה צעירה בסמינר צריכה לדעת שלבנות בית של תורה לא ייתכן בלי צניעות, להיות אם בישראל לא ייתכן בלי צניעות.

ב"ה גדל פה בארץ ישראל בית גדול ונורא של מאות ואלפים אברכים עמלי תורה, בנין של תורה שהרבה דורות לא היה כמוהו, אבל היצה"ר מחפש את הדרכים למוטט את היסודות של בנין התורה. כשאנו רואים שנשות אברכים עמלי תורה איבדו יסודות של צניעות, פירושו של דבר שיש כאן הרס בנקודת היסוד של בנין התורה.

השפעת הרחוב היא כמוכך באופנים של הוראת היתר וכו', בכל דבר אפשר אולי למצוא צדדים להיתר ולטעון שמותר ע"פ תורה וע"פ הלכה, אבל צניעות איננה שאלה של הלכה בלבד לבוא ולקבוע בדיוק את הגדרים, צניעות זו שאלה של דרך חיים! כשנשים נגרות אחרי האופנה והמודה, זהו חיסרון ביסוד הבית היהודי, ביסוד הבנין של הילדים. המהר"ל אומר שלא נמצא בכל המדות שמשפיע על הילדים, שהדומה יוליד מה שדומה לו, כמו שתמצא אצל הצניעות. אם אנו רוצים לגדל בנים עם אהבת תורה, עם יראת שמים, לא נוכל להצליח בכך אם חסר את יסודות הצניעות!

בנפשנו הדבר! חסרון הצניעות יצר הרבה מכשולות ותקלות, חסרון הצניעות יצר ערעור של הבית, ילדים הגדלים במושגים נמוכים, עם שאיפות נמוכות, עם מושגים רוחניים פחותים, והכל מכח השפעה זו, שנגררים אחרי האופנה והמודה, שכל יסודה לחפש את ההיפך מהצניעות, להתבלט כמה שיותר. כשאנחנו חיים במתירנות כ"כ נוראה, כשהרחוב כ"כ מדורדר וההשפעה חודרת ומחלחלת לתוך העולם שלנו, במצב כזה אין עצה ואין תבונה, הדרך היחידה שלנו היא הקריאה והחיזוק בשם ה', להרים ברמה את הקול הזה לומר למלאך המשחית הרף! לבוא ולזעוק - בנפשנו הדבר!

אברכים שואלים, מדוע הקריאה היא לאברכים, מדוע אין פונים ישירות לנשות ישראל, לבנות ישראל. אך אנו רואים בחוש, שגם בנות ערכיות שהיו בסמינר במושגים גבוהים יותר, לאחר החתונה ישנה ירידה במושגים, ישנה התדרדרות והגרות אחרי הרחוב והאופנה.

ראיתי עובדה ממרן הרב שך זצ"ל, שבא ודיבר בכינוס שהיה פה בירושלים. אח"כ ניגש אליו אברך צעיר ואמר לו שהוא כבר התייאש מדבר בבית על נושא הצניעות, כי הוא מרגיש שהדברים אינם משפיעים ואינם נכנסים אל הלב, וא"כ הוא חושב שבמצב כזה עדיף שתוק מאשר לדבר. אמר לו מרן זצ"ל, אם האשה היתה יודעת שבאמת איכפת לך מהנושא ובאמת בנפשך הדבר, היא היתה שומעת בקולך. היא איננה שומעת כי היא (המשך בעמ' הבא)

יסוד הצניעות היה מאז ומעולם יסוד לכל הבנין של כלל ישראל. יסוד הצניעות הוא היסוד של האם בישראל. באגרת הגר"א כותב הגר"א לאמו "אהובתי אמי, ידעתי שאינך צריכה למוסר שלי, כי ידעתי כי צנועה את".

ובגירסא המדויקת של אגרת הגר"א כותב דבר נורא, היצר הרע התבלין שלו לזכרים עסק התורה ולנקבות הצניעות. כמו שאנו יודעים, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, עסק התורה הוא התבלין שמגדל ומרומם את הבן תורה, הוא הנותן את הכח להתמודד בכל מערכת החיים ולעמוד כנגד ההשפעה של היצה"ר, כך אצל הנקבות, הצניעות היא הנותנת את הכח לעמוד כנגד היצה"ר ולהתמודד בכל המצבים.

חז"ל אומרים ויבן ה' את הצלע, התבונן מאין לבראותה, ועל כל אבר ואבר שהיה בורא בה היה אומר לה תהי אשה צנועה תהי אשה צנועה. מתחילת בריאתה נבראה האשה ממקום צנוע, כי יסוד היסודות של האשה הוא "תהי אשה צנועה".

על הפסוק "ולא ישים עליה לבונה" מביא רש"י שהאמהות נקראו לבונה, שנאמר ואל גבעת הלבונה, והיא פירשה מדרכיהן. אומר המהר"ל בגבורות ה' "הרי שנשתבחו האמהות כפרט בצניעות, כי עיקר שבח האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות". דרכי האבות והאמהות הן יסוד הבנין של כלל ישראל לדורות, ודרך האמהות היא הצניעות. הפרישה מן הצניעות היא פרישה מדרך האמהות, מיסוד הבנין של כלל ישראל.

ההרגשה שישנה היא, שככל שהעולם הגדול הולך ו"מתקדם", נושא הצניעות הולך ונעשה יותר ויותר קשה. הרחוב הולך ומתדרדר, וההשפעה חודרת ומחלחלת גם בציבור שלנו. איננו יכולים לומר שעולם התורה שלנו מחוסן מפני ההשפעה של הרחוב. השפעת האופנה והמודה, שיסודן באנשים שכל תכליתם ועבודתם לייצר בגדים שהם היפך הצניעות, בגדים שיסודם ומטרתם למשוך תשומת לב, להפקיע מהצניעות ככל האפשר, ההשפעה הזו חודרת לבנות ישראל, לנשות אברכים. בחלק הזה אנו מרגישים שנגררנו ונסחפנו אחרי הרחוב, וע"ז קבעו גדולי ישראל את הכנס הזה.

כותב בתורה בדור אנוש "אז הוחל לקרוא בשם ה'", מביא רש"י שהתחילו לעבוד ע"ז, ולקרוא בשם ה' אינו לשון קודש אלא לשון חול. אבל הספורנו מסביר לקרוא בשם ה' כפשוטו, בזמן שהאנושות כולה נגרת ונסחפת אחרי ע"ז, התחילו צדיקי הדורות לקרוא בשם ה', להעמיד את הצד שכנגד. כל זמן שלא התגבר צד הע"ז גם גדולי הדור היו יותר צניעה, אך ברגע שהוחל לקרוא בשם ע"ז, כנגד זה יצאו לקרוא בשם ה'.

גדולי ישראל קוראים בשם ה' משום שהם מרגישים את חומר המצב. איננו עוסקים כאן בצניעות רק מבחינת החלק של מעשה מצוה ומעשה עבירה, אם כי יש מה לדבר גם בחלק הזה, כיון שישנן הרבה עובדות שחסרון הצניעות גרם להרבה מאד מכשולות, מכשולות ממש, אך כאן זה

מרגישה שגם אצלך אין זה עם כל הלב והרצון אלא יותר מן השפה ולחן.

גדולי ישראל סוברים שאם אצל בני התורה תחדור ההשקפה הזו, שנושא הצניעות הוא נושא של בית של תורה, שבית של תורה אינו יכול להתקיים ללא צניעות, אם האשה תרגיש שבנפשך הדבר, ללא צניעות אינך מעמיד בית של תורה, ללא צניעות אינך מגדל ילדים לתורה, אם כך היא תרגיש היא תעשה את רצונך. אם תהיה חזקה אצלנו ההשקפה שבנפשנו הדבר, יהיה לנו את הכח לעמוד ולחזק את יסודות הבית, ולזכות להעמיד בתים של תורה ודורות ישרים בעו"ה.

הגה"צ ר' אלי' לופיאן זצ"ל היה אומר, בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, לא כתוב בראתי לו תורה שתהיה סם המות ליצה"ר, אלא תבלין, התורה אינה מדכאת את היצה"ר אלא מתבלת אותו ומובילה אותו לעבודת ה'. מדברי הגר"א שהשוה לכך את הצניעות לנזקקות, אנו למדים שהצניעות היא תבלין, היא איננה מדכאת את ההרגשים הטבעיים אלא אדרבה, הנגרר אחר האופנה והמודה לעולם אינו בא על סיפוקו, יש לו מנה רוצה מאתים, תמיד מרגיש שלא הגיע ולא השיג. הצניעות היא הנותנת את החיים השלמים והטהורים, את הבית היהודי הטהור, ובפרט בבתי של בני תורה.

עלינו לשמור ולהחזיק את עולם התורה הגדול שקם לנו, אנו נמצאים כיום במצב שאיננו יודעים מה יקרה אתנו מה ילד יום, הסכנה מפנים ומאחור, אנו רואים בחוש שאין לנו שיוך רק התורה הזאת, המעמיד של כלל ישראל הוא רק עולם התורה, אבל עולם התורה לא יהיה לו קיום ללא צניעות!

הקב"ה יעזור שהכנס הזה שנקבע ע"י גדולי התורה מרנן ורבנן אשר העמידו את הדברים בראש מעייניהם ובעצמם טורחים ובאים במסירות נפש ממש, יהיה בעו"ה לתועלת ולזכות עבור כולנו, שנוכל לחזק את ברוך הבית ולהעמיד את הבית היהודי במלא תפארתו, להעמיד את עולם התורה הנפלא, את הבתים של תורה, עד שזוכה במהרה לביאת משיח צדקנו בב"א.

דברי מרן הגר"ל שטיינמן שליט"א שיקש למסור בשמו בכנס הענק בב"ב לחיזוק גדרי הצניעות

נמסר ע"י הגאון רמ"ש קליין שליט"א

עתה נוסף צרה חדשה. לאחרונה יש מודה (אופנה) ללבוש בגדים מבד הנקרא בשם טריקו, או בשם לייקרה, והם בדים שבטבעם נצמדים לגוף ופעם היה בושה ללבוש בגד כזה שהוא היפך הצניעות, כי הצניעות הוא מה שפחות להבליט את צורת הגוף ואילו בגדים אלו מיועדים להיפך.

צריך לדעת שבגדים אלו הם אביזריהו דג"ע, והם בכלל העבירות שצריך מסירות נפש שעליהם נאמר יהרג ואל יעבור.

בגליון הקודם הובאו מקורות לחיוב הסתרת צורת הגוף. ויש לציין בזה את דברי הריטב"א (החדש) במסכת שבת דף נז. שמבואר בדבריו שנשים היו לובשות "כמה בגדים רחבים", ובתירוצו שם מוצא שרלא רודים אלו הנא שמסירת מלבוש

נקודות למחשבה...

בכל השנים מסרו יהודים את נפשם על שמירת וקיום מצוות התורה. כדי לקפוץ לאש ולמים ולמסור את הנפש- נדרשים כוחות נפש עצומים. כולנו רוצים לחיות. יצר החיים טבוע עמוק בתוכנו כל עוד נשמה באפנו. אם קפצו אבותינו לאש ולמים ומסרו את נפשם בחדוה, אות היא שאהבתם ליוצאם היתה אמיתית ויוקדת, שכל אש שבעולם לא יכלה לקררה...

היכולת לקפוץ למים במסירות מצריכה הכנה מוקדמת, מחייבת היא ליבון וליטוש של הבנה מעמיקה למטרת שהייתנו פה בעולם, מאין באנו ולאן פנינו מועדות ומדוע אנו עדיין כאן...

מאין לקחו אמותינו אומץ לשלוח את ילדיהם ללימוד התורה במסירות נפש? ילדים רכים וקטנים נשלחו לעירות מרוחקות למשך שנים רבות למען לימוד התורה...

וכי בליבן פנימה לא פעם לב אם רחום ואוהב? הוא פעם.. ומשום כך הם נשלחו... הלב הלם בחזקה ובגעועים, מדאגה ומשמחה... העיניים רטובות מדמעות... והפה מחייך... וכי קלה היא בעיניכם? מה ישוה ומה ידמה לאהבה הגדולה ללימוד התורה? הילד נשלח... הילד נשלח ללמוד תורה במרחק כי זו היתה האפשרות הטובה ביותר... המובחרת יותר לעבוד את ד', הדרך המובילה לעליה מעלה מעלה במעלות התורה, לקיים את רצון הבורא...

ואנו, ילדינו לומדים כאן לידינו, לאש ולמים לקפוץ לא נדרשנו... ואהבתנו לבוראנו היכן תימדד ותיבחן? ליטוש וברור של הבנתנו את תפקידנו כיצד יהיו?

צניעות ציווה אותנו בוראנו. צניעות היא צו חיינו כל עוד נשמתנו באפנו. להיות צנועה כמה קל, אורך חצאית, שרוולים כהלכה, פאה על הראש... וקיימתי את רצונו יתברך, **האמנם?**

צניעות היא מהות, היא עמוקה וחודרת לעמקי הנשמה. אפשר להיות 'צנועה' בקלות, ואפשר לעמול על מידת הצניעות, ואז, לעמל אין סוף...

מהי אשה צנועה? ישנם גדרים בהלכה, הם ברורים וחדים כמו כל דבר הלכה. וישנם גדרים ברוח, במהות, באווירה... ולהם, להם יש את הלב, בהם מבטאים את האהבה היוקדת למלך העולם, בהם נמדדת יראת ד' והמסירות נפש...

נכון, אפשר להתהלך לפי גדרי ההלכה היבשה, לא לחרוג מהם אפילו כמלוא הנימה... אבל הרוח איננה צנועה ופשוטה, הדמות שתשתקף במראה תהיה רחוקה מהמראה שחפץ הבורא שיהיה לאשה...

האם כך מקיימם במסירות נפש מצות צניעות?

"ואהבת את ד' אלוקיך!" כיצד תימדד אהבתנו את יוצרנו? כהורים לילדים, וכי איננו מוכנים לעשות, לשנות, לוותר, להתאמץ למען אהבתנו את ילדינו? האם קושי ולו הגדול ביותר ימנע מאתנו לספק להם את הטוב ביותר? ומה אנו מוכנים לעשות, לשנות, לוותר, להתאמץ למען אהבתנו את ד'?

אפשר למסור את הנפש למען הצניעות! כן, למסור את הנפש... לוותר על החיצוניות הקורצת, להצניע את היופי החיצוני, להדר בפשטות, לחפש היכן אפשר להתקדם עוד ועוד, לא להסתפק במקום בו אנו עומדים...

כשרוצים להיות צנועים באמת, בודקים את ארון הבגדים כמו שבודקים אתרוג לפני סוכות, באותה שמחה ודבקות במטרה. מחפשים את המושלם, לא מתפשרים, רוצים את הטוב ביותר. וגם אם השכנים עדיין לא מצאו אתרוג מהודר אנחנו כן רוצים למצוא...

כשמסירים את הנפש על קיום מצוות צניעות בודקים שוב ושוב את הפאה לפני שחובשים אותה על הראש, בודקים האם היא עונה על המטרה שלשמה צווינו לכסות את הראש, האם היא מוסיפה צניעות ושמירה לה זקוקה אשה נשואה, או שמא היא פועלת להיפך... האם במראה טבעי ומתנפנף מקיימים אנו את רצון הבורא במצות כיסוי הראש, או שמא אנו מכעיסים אותו בכך... כשנבדוק את הפאה נהיה כנים עם עצמינו האם בשר ברמת כשרות תואמת היינו מכניסים לפינו? (כשרות לגבי ע"ז וכשרות לגבי ג"ע).

בזכות נשים צדקניות נגאלו, ובזכותן נגאל. הזכות הזו נקנית במסירות נפש. יש לנו על מה למסור את נפשינו! האם מוכנים אנו להיות שותפים לאותן משפחות שבזכותן נגאל כולנו?

"והיה מחניך קדוש".

יותר עדינות וצניעות ובושה - תנאי שהקב"ה יהיה "שומר עמו ישראל",
וההיפך גורם להיותנו מופקרים בעיני הגויים לעשות בנו כרצונם ח"ו.

ממה שחסה התורה על כבוד הבריות, שכל מצות התורה וחוקיה, נתנו ללמוד מהן מלבד פרטי מצותן - את חפץ ה' מאתנו בהנהגתנו, במעשה ובמחשבה ובסידור המושכלות, בכל המושג אצלנו על פני האדמה. ומזה למדו חז"ל את תורת המדות, אם כי לא נתייחד להם דיבור מיוחד, אבל הן מעיקר כללות התורה הק'. ואם כי הכובש את חבירו, עובר באל תונו דאונאת דברים, ועשה דאהבת לרעך, מ"מ יוצא לנו מזה דיש בו גם איסור גניבת נפש, ע"כ.

וכעין זה כתב ר' אלחנן זצ"ל (קונטרס דברי סופרים, סי' א' אות יז-כד):
יש ג' חלקי תורה, א- הנקרא ציווי, ב- הנקרא דיבור, ג- שאין עליו לא ציווי ולא דיבור אלא רצון ה' בלבד... ולפי פשוטי המקראות נראה שזה היה עונו של בלעם הרשע, דלכאורה אחרי שאמר אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי ה' מה הוא רשעתו, אבל באמת אף שידע בלעם היטב כי הליכתו לקלל את ישראל הוא נגד רצון ה', לא חשש על זה כל זמן שלא היה לו ציווי מפורש שלא לילך, וע"כ אמר לא אוכל לעבור את פי ה', "פי" דייקא, אבל רצון ה' לא היה חשוב בעיניו לעשותו, וזוהי רשעתו! עכ"ל. וזהו שנתבאר, שאין להשתדל לקיים רק את הציווי המפורש, אלא צריך להבין את "רוח ההלכה", מה המכוון בהלכה זו, וזהו "רצון ה'", ואת זה לקיים!

וכדאי שנזכיר לעצמינו מהי ההגדרה של "צניעות". צניעות אין פירושה לכסות אלא **להחביא**. זוהי מדה כללית המתבטאת בכל אורח החיים של האדם, שבכל מקום שהוא וכל מה שהוא עושה, הוא צנוע ונחבא. אדם צנוע אינו מנסה להתבלט ואינו מסב אליו את תשומת לב הסובבים אותו.

צניעות בלבוש היא אחד מן הפרטים במדת הצניעות. מי שהולך בלבוש ה"תופס את העינים" ו"הכל מסתכלין בהם", הוא אינו מתנהג בצניעות. וכן הלכות הצניעות בלבוש הנשים, הן הלכות כיצד עליה להיות "מוחבאת", ואשה המכוסה אך אינה מוחבאת - איננה תואמת את כוונת התורה בהלכות צניעות.

בזמנינו כעת רוח חזקה של הפקרות שוררת בחוץ, והרבה חיזוק דרוש על שמירת הרגש העדין שלנו של צניעות ובושה. הטיב להגדיר זאת אחד מזקני המשגיחים: "בעבר היה הרחוב היהודי קודש, ובית המדרש קודש קדשים. כיום - בית המדרש נאבק על ה"קודש", ואילו ברחוב - מבול!" (קונטרס אל תחטאו בילד, ח"ב, עמ' ד). הן אמנם השפעת הרחוב הגויי והלא חרדי, עוצמה רבה לה, אך מכל מקום מוכרחים אנו לא להניח להשפעה זו לחדור לבתינו ולנפשינו, כי קיומינו תלוי בקדושת מחנינו.

מוסיף מרן ר' אלחנן לבאר בזה (מאמר דעת תורה, אות יג): "אנו שרויים כעת במצב של הפקרה, כל מי שיש לו אגרוף יש לו גם האפשרות להכות ביהודים. זאת מניין? החפץ חיים זצ"ל היה אומר: הקב"ה שומר עמו ישראל. כלום שומר שכר הוא? לא. אין אנו משלמים לו בעד שמירתו, הוא שומר חינוס. אולם שומר חינוס ברצונו מסרב גם לשמור. אימתי הוא מסרב? כתוב בתורה: כי יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. ערות דבר, משמעותו פריצות, זאת אומרת הרס הצניעות. לפנינו היה קיים כלל: בנות ישראל צנועות הן, היום יש כלל הפוך מזה. ועל כך התרו בנו "ושב מאחריך", זאת אומרת שהש"ת יסיר את שמירתו מעלינו. למצב כזה הגענו היום, ובלעדי השמירה של הש"ת אנו מופקרים לכל פגיעה, עכ"ל.

ורבינו בעל **החפץ חיים זצ"ל** ג"כ כתב (מכתב בסוף ס' ח"ח על התורה): "הנה... מפני מה נשתנו העתים כל כך לרעה... כלל הדבר עם ישראל הולכים ומתאוננים כל אחד ואחד על רוע מצבו... כהיום בעוה"ר מר לנו מאד מכל צד... והגם שכל אחד מישראל מבקש מהקב"ה שישמע לבקשותיו ויטיב לו כרצונו, אין שומע לו, הלא דבר הוא.

ואמרת שיעקר סיבת הדבר, שאנו מרחיקים בעצמנו את הקב"ה מאתנו. הוא צוה לנו והתקדשתם והייתם קדושים, ואחז"ל כל המקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, מעט מקדשין אותו הרבה, בעוה"ז מקדשין אותו לעוה"ב. וכתוב אחר אומר כי ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך (המשך בעמ' הבא)

עוד אחד מסודות קיומינו המופלא בגלות, על אף היותנו העם המנוצח ביותר מבחינה גופנית, גם כן מופיע בתורה. זוהי שוב אחת מעצות התורה הנצחיות:

"כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך, והיה מחניך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" (דברים כג', טו).
הקב"ה מתהלך בינינו, והוא מתערב ומגן עלינו ומצילנו מאויבינו, שעסוקים תמיד ה"בעיה היהודית", כיצד להשמיד ולכלות אחת ולתמיד את עם ישראל (עיי' פסחים פז: בהא נחתין ובהא סלקינן, וברש"י). אבל צריך לזה תנאי: "והיה מחניך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר", שאם לא כן - אזי "ושב מאחריך". אם אין מחנה ישראל קדוש, ואין ההנהגה בצניעות, הקב"ה חלילה מתרחק מישראל, מסלק שמירתו, ואז עם ישראל חשוף להנהגה הטבעית שדם ישראל נעשה הפקר ח"ו.

ואמרו חז"ל (מד"ר נשא ט', ז'): "אמר הקב"ה על הכל אני כובש, ועל הזימה אני כועס. הריני מוסרן למלכיות... וכן אמר להם משה לישראל, בשעה שאתם יוצאים למלחמה הזהרו שלא יהיה בכם עון ניאוף, שאם יש עון זימה ביניכם הקב"ה הנלחם לכם הוא ישוב מאחריכם, ואתם נמסרים ביד שונאיכם, ההוא דכתיב כי ה' אלקיך מתהלך וגו' לא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. מהו "כי ה' אלקיך" - אמר להם משה לישראל, הו יודעין שאין הקב"ה מייחד שמו בישראל, שהוא נקרא "אלקיך" - אלא בזמן והיה מחניך קדוש, ואותה שעה הוא משרה שכנתו ביניכם והוא מציל אתכם מיד אויביכם ומוסר שונאיכם..." ע"כ.

והנה ההשקפה הכללית כהיום על פי רוב היא, שכל מה שאינו אסור - מותר. שורש השקפה זו, מקורה בפשרה בין מה שיש לרחוב להציע - מחד, וקיום ההלכה - מאידך. וזה משפיע מאוד לרעה על קדושת מחנה ישראל, באופן ההתנהגות הכללית, ובאופן ההתנהגות הפרטית, ובחיי המשפחה.

התורה מלמדת אותנו לא כך. אלא - **קדושים תהיו!** (ויקרא יט', ב).
ומבאר הרמב"ן שמצוה זו היא ציווי כללי בדוקא על דברים שהתורה לא אסרה, שאדם יהיה פרוש אף בדברים המותרים, ולא יהיה "נבל ברשות התורה". ובל נחשוב כי מצוה זו נאמרה רק לצדיקים בעלי מעלה, אלא לכל אחד ואחד מישראל נאמרה. - "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת עליהם קדושים תהיו". רש"י: "מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי התורה תלויין בה".

זהו יסוד גדול בהשקפת היהדות, שאף על מה שלא נכתב בפירוש לאיסור, ג"כ צריך להחמיר ולאסור. אדם יכול ללכת בעקבות ההלכה עד לפרטיה ודקדוקיה, ובתוך מסגרת זו להקרא "נבל"! כי אין לצמצם את מסגרת ההלכה רק למה שכתוב, ה"שחור על גבי לבן", צריך לדעת מהו "רצון ה'" הטמון בתוך ההלכה, ולאור זה לקבוע את מהלך החיים! כמובן שאי אפשר לקבוע הלכות פסוקות במה וכיצד לפרוש ולהחמיר, כי זה תלוי במצבו של כל יחיד ויחיד, ולכן המצוה באה באופן כללי: קדושים תהיו, בלי הוראת פרטים. אבל הכלל הפשוט הוא: "קדושים תהיו" - פרושים תהיו, ואף במה שאינו מופיע בפירוש לאיסור.

ובענין זה מעורר **מרן ר' ירוחם זצ"ל** (דעת תורה, שמות ב', יא): "אלה האנשים השואלים תמיד היכן כתוב זה, עליהם אני קורא כי עתידה תורה שתשתכח ח"ו, כי בשמירת התורה רק לצאת כדי מצוה, התורה ודאי מתקטנת אצלם, וזהו מצבינו אנו ר"ל, ה' ישמרנו". והביא שם עוד ש"ר **ישראל סלנטר זצ"ל**, כאשר שאלו אותו על איזה מעשה אחד שהיכן מצא החיוב עליו, והשיב, לי יש ח"מ יותר גדול ממה שיש להם להעולם, ובהח"מ שלי שם נמצא החיוב מפורש... עכ"ל.

ודוגמא לזה אנו מוצאים בדברי **החזו"א** (אגרות ג', קסה), דכתיב שמות כא', טז, וגונב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת, - "נראה דמכלל האיסור הזה, הכובש אחיו לצער, דכל שכבשו ואינו מניחו לחופש, הרי הוא גוזלו... ואפי' אם הכובשו לצער אין בו איסור ה"לאור" דגניבת נפש, מ"מ יש ללמדו מאיסור הזה, ע"ד שאנו למדין איסור המקיל בכבוד הבריות

להצילך וגוי' והמאמר להצילך כולל הרבה ענינים להצילך מן החרב ומן הרעב ומן השבי ומן הביזה- והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. הרי ביאר לנו הכתוב מפורש, שכאשר נהיה קדושים הוא מתהלך בינינו להצילנו מכל רע. אבל אם יראה בנו ערות דבר הוא שב מאחרינו, וממילא יחולו עלינו כל הסיבות ח"ו.

והנה אחז"ל (ברכות כד') טפח באשה במקום שהדרך להיות מכוסה הוא בכלל ערוה. וכהיום בעוה"ר נתפרץ הדבר מאד מאד, והיצה"ר מפתה... כלל הדבר ה"מאדע" הגרועה הזו מביאה לאדם לידי הרהורים רעים... וכמעט ע"י ה"מאדע" הגרועה הזו מבטלים בידיים מאמרו של הקב"ה, שאמר והי' מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר... כי מתגבר כח הטומאה מאז ע"ז, כמאמרם ז"ל על הפסוק "ונשמרת מכל דבר רע", אזהרה שלא ירהר אדם ביום... וממילא נפסקה ההשפעה והברכה מכל אחד ואחד בעסקיו, ונסבבו ע"ז כל הצרות והרעות.

...והנה אף שאנו צועקים אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו, השטן מתחכם ליטול מישראל כח קדושתם... והכתוב צווח ואומר "והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר", הרי שתלה הכתוב קדושתנו בזה הענין, ומה שהי' צריך היצה"ר מלפנים לעמול כמה שנים התחכם היום ועושה זאת בזמן קצר.. ע"כ מחוייב כל איש לתקן בביתו... וכן כל לבושיהן יהיו עשויות כדיו, כדי שלא יביא עצמו לידי הרהור", עכ"ל.

גם מרן ר' ראובן גרוזובסקי זצ"ל כותב על כך (בעיות הזמן, מאמר "על חובת הצניעות"): "בלעם הרשע רצה לקלל את ישראל ולומר "כלם", אבל כשראה את צניעותם, אמר "מה טובו אהליך יעקב". כי הקדושה היא השמירה והזהירות מעריות, כמו שמפרש רש"י בתחילת פרשת קדושים, וכאשר שם ה' נקרא עליהם, אזי- ויראו מכם, וממילא מה אקוב לא קבה קל. ברם בלעם הרשע ידע שאלקיהם של אלו שונא זימה, ולכן נתחכם להסיר מבני ישראל את קדושת המשפחה טהרתם וצניעותם. [ואכן בזה הצליח, והפיל מבני ישראל עשרים וארבעה אלף!].

...**הדבר** חמור במיוחד שעוסקים בדברים מכוערים כאלה בשעה שכבר ניתנה חמת ה', וכבר החל הנגף, בשעה שמחוץ תשכל חרב ואין מקום לישראל, בשעה כזאת עוד עוסקים בניבול בפרהסיא?! עכ"ל.

הרי למדנו בזה עוד עצה מעצות התורה, להתרחק מדברי כיעור, להתרומם ולקדש את מחנינו, להבין שחוסר קדושה אינו רק "מעשים" מגונים, אלא כל התנהגות בלתי עדינה, ולבוש בלתי עדין, דיבור והנהגה באופן בלתי עדין- כל זה הוא גם "ערות דבר" שמסלק את השכינה מבנינו, וגם זה בכלל ניאוף וזימה. עלינו לבלום את השפעת הרחוב מלחזור לבתינו ולנפשנו. נתבצר בד' אמות של יראת שמים, ואז הש"ת יתהלך בקרב מחנינו ויצילנו ויתן אויבינו לפנינו.

מכתב מרן הגרמ"י לפקוביץ שליט"א, לחיזוק גדרי הצניעות.

מעלת ישראל ותכלית כל המעלות, הוא: "קדושים תהיו כי קדוש אני". מעלת הצניעות הוא יסוד קדושת הכלל ישראל, וכפי ערך הצניעות- מתקדשים וקרובים למעלת קדושת ישראל. ועד כמה שחסר בצניעות הוא מתרחק והולך להיות ח"ו היפך מקדושה ורחוק מהבורא עולם.

על הצניעות מושתת כל הבנין של האומה! זהו ממש יסוד היסודות פשוטו כמשמעו, ומבלעדיו הכל נופל.

כל התורה וקיום המצוות והמעשים טובים שום דבר לא יחזיק מעמד אם אין צניעות. בלי צניעות הכל בטל.

הגמרא בתענית דף כד. מביאה על אחד מחז"ל הקדושים שהיה לו בת בעלת יופי, חזיא לההוא גברא דהוה כריא בהוצא וקחזי לה, אמר ליה רבי יוסי מאי האי? (כלומר: האבא של הבת שאל את אותו גברא מה אתה מעיין כאן) אמר ליה כו' לראותה לא אזכה, אמר ליה בתי קא מצערת ליה לברייתא, שובי לעפרך ואל יכשלו בך בני אדם.

והדברים מבהילים מדוע שתשוב לעפרה, מה היא אשמה?

אלא חז"ל באים ללמד עד כמה חמור קדושת ישראל, ומציאות של בת ישראל שיצא על ידה רק צניעות וקדושה, ואם בת ישראל מהוה ח"ו גורם היפך הצניעות- אין כדאית כל מציאותה!

וכל זה אפילו שלא באשמתה, ומה נאמר אם היא עושה מעשה בידיים למשוך העין על ידי חוסר צניעות באיזה אופן שיהיה- המכשול והתקלה היא חמורה מאד.

איתא בסוטה דף כב. אמר רבי יוחנן למדנו יראת חטא מבתולה, דרבי יוחנן שמע לההיא בתולה דנפלה אאפה ואמרה: "רבונו של עולם בראת גן עדן בראת גהינום בראת צדיקים ובראת רשעים יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם". וכתב מהרש"א כי כל שנענש חבירו על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה.

על כן חובה להשמע להוראת גדולי הפוסקים שליט"א שפרסמו את דעתם בפרטות בכל הנושאים הנזכרים לעיל, והטריחו את עצמם להתעסק באלו ההלכות למען כבוד השי"ת שמו, משום שנחלשו הרגשי הצניעות בדורינו. ואם חס ושלום נזלזל בהוראותיהם יהיה תביעה נוראה.

ומאידך אם נעמוד נגד הזרם העכור הזה שהשורש הוא מעמי הגויים ופורקי העול ונלמד ונקיים את הלכות צניעות, נתברך בכפל כפליים במשפחות שהשכינה תהיה שרויה עליהם מדה כנגד מדה.

ובעזרת ה' נזכה על ידי זה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן סלה. הכותב וחותם מיכל יהודה ליפקוביץ

רגיל היה החפץ חיים לומר:

הצניעות- גוף האומה, התורה- לב האומה, והשבת- נשמת האומה. (קולמוס הלב)

במה לצניעות

לכבוד מערכת "הכתר" המהוללה

אשריכם שזכיתם להוציא עלון כה חשוב מדברי רבותינו, ודיברי חיזוק בדברים העומדים ברומו של עולם ממש, ואשר כאויר לנשימה בדור חשוך כזה. והריני מברככם בכל ליבי שתצליחו לחזק ולקרב ליבות בני ישראל לאביהם שבשמים, ודברים היוצאים מן הלב ינסו ללבבות, ונוכה כולנו להתחזק בעניני הצניעות והקדושה אנשים ונשים, ועי"ז נזכה להשראת שכינתו ית"ש עלינו.

ומה מאוד כואב הלב שלפעמים נדמה שאיזה אנשים מזלזלים בעלונים ובדיבורים בענינים אלו, כאילו זה כבר דברים נידושים, השייכים לאיזה קבוצות קנאים וכו', ולא ידעו כי אלו דברים שהם נשמת עם ישראל בכל הדורות.

ואעפ"כ הועלתם בזה הרבה שיצאנו ידי חובת תוכחה כמבואר חומר עונשה המבהיל בגמ' שבת נה. וא"כ בזה אתם מטיבים לכל שלומי אמוני ישראל אשר ליבם כואב על הדבר הזה. ובנוסף כידוע הרהמים הגדולים אשר מעוררת המחאה על כבודו יתברך והיה זה שרכם.

בכבוד, ביקר, ובברכה א.ו. ירושלים

ניתן לקבל בדואר דפים בענין "כללי בגד צר" ו"כללי הנהגה במקומות עבודת". לפנות לטל': 03-6743847

שידוכים!

שדכן למשפחות ליטאיות המעוניינות במטפחת או בכיסוי על הפאה טל': 03-9335045 בשעות הערב.

לע"נ

מרת גאולה לאה ע"ה בת ר' חיים יהודה לייב ז"ל
נלב"ע ט"ז סיון תשס"ו
ר' חיים יהודה לייב ב"ר שמחה ז"ל
נלב"ע כ"א סיון תשי"א

לע"נ

הר"ר יהודה לייב בן ר' אהרן זכריה זצ"ל
הר"ר אהרן זכריה בן ר' יהודה לייב זצ"ל

נתרם לזכות רפאל חיים בן חנה. להצלחה בלימוד.